

Харківська толока: волонтери зібрали авт зруйнованої РФ пам'ятки для її майбутні (ФОТО)

14 грудня, 2024 у 20:14 | 315 | Автор: Тетяна Танчук

Фото: В'ячеслав Мадієвський

У Харкові провели толоку в 150-річній будівлі, пошкодженій ракетними ударами, аби зберегти автентичну цеглу та елементи для подальшого відновлення

На сортування автентичних уламків у суботу зранку зібралося кілька десятків містян. Працювали волонтери під керівництвом архітектора Віктора Дворнікова у будівлі першого реального училища на проспекті Героїв Харкова, 45.

Будівля реального училища зведена у другій половині 1870-их років за проєктом у стилі неоготики архітектора Толкунова. За радянських часів її передали сільськогосподарському інституту, нині вона належить Державному біотехнологічному університету. Будинок постраждав внаслідок обстрілів двічі. Скління не стало у березні 2022-го після ударів по Апеляційному суду, розташованому неподалік. А 29 липня того ж року внаслідок ракетного удару була зруйнована задня його частина.

Цей будинок зведений у 1870 році, тобто йому вже понад 150 років. Він є визначною пам'яткою для Харкова. Зараз працює техніка, яка прокладає нам доступ у зону завалів. Поділимося на групи та будемо намагатися вилучити цілілу цеглу. Трапляється також цегла фігурна – з карнизів, декоративних елементів. Це цегла, яка була виготовлена за індивідуальним замовленням і вона теж може використовуватися при відновленні”, – говорить Дворніков.

Перед початком робіт він інструктує присутніх із техніки безпеки.

Внаслідок вибухової хвилі, коли стався обвал стіни спортивної і актової зали, в частині, що залишилася – бачите? – така сильна тріщина йде, і вона так само йде між першим і другим поверхами. Ця конструкція наразі стабільна, але все ж таки несе загрозу. Так само й оці простінки – там також є тріщини. Тому перебування під цими конструкціями не бажане, краще перебувати трохи далі. Фрагмент даху, який висить, стабільний, у минулому році тут провели контрольований обвал. Дивимося під ноги, бо трапляються якісь балки, цвяхи та інше – аби не травмувалися. Будьте уважні, щоб не перечепитися, не посковзнутися. Вибухових предметів тут немає – ДСНС і військові проводили огляд”, – попереджає фахівець.

З пам'ятки, де сьогодні працювали волонтери, будівельне сміття після обстрілів не вивозили.

Окрім того, що тут залишилися недоторканими елементи будівлі, сюди, на цю ділянку, протягом 2023 року ще й звозили фрагменти інших пошкоджених історичних будівель, які розташовуються неподалік, зокрема з комплексу будівель поштової управи (Поштовий провулок, 2) – там напівзруйновані чотири історичні об'єкти. Оці купи сміття – це і є уламки звідти. В подальшому ми плануємо відсортувати і їх”, – зазначив архітектор.

За його словами, наразі волонтери працюватимуть на одному об'єкті. У 2025 році планується сортування на ще одній пам'ятці. Відібрані будматеріали та фрагменти вивозитимуть і зберігатимуть на спеціальному майданчику.

Таке поводження з уламками – перший проєкт у Харкові та країні загалом, оскільки в Україні немає диференційованого підходу щодо усунення наслідків обстрілів на об'єктах культурної спадщини. Служби діють так само, як і з сучасними будівлями, тому пошкоджені автентичні елементи вивозять, як і звичайне будівельне сміття.

У Харкові вже понад 10 об'єктів, де таке відбулося, через це ми тепер не маємо матеріалу для їх відновлення, тобто відновлення відбуватиметься з нових сучасних матеріалів, відповідно – будівлі втрачають свою цінність. Збереження цих “крихт” у подальшому нам дозволить зберегти нашу історію, автентичність, нашу унікальність. Ми показуємо приклад не стільки Україні, як світові – що ми можемо дбайливо цим займатися”, – говорить організатор толоки.

Проект реалізує громадська організація “Платформа урбаністичного розвитку” у співпраці з “Харківським антикорупційним центром”.

За даними Дворнікова, внаслідок російської збройної агресії в Харкові пошкоджено майже 450 пам'яток архітектури, із них близько 30 зазнали значних руйнувань.

Джерело: [Укрінформ](#)